

II TROBADA DE COORDINADORS AMBIENTALS

CEP DE PALMA - 22 D'ABRIL DE 2005

**LÍNIES DE TREBALL DEL SEMINARI
D'AMBIENTALITZACIÓ DE CENTRES
ESCOLARS (SACE) EN EL CURS 04-05**

Josep Antoni Casas López
IES "Josep Maria Llompart"
Coordinador del SACE

QUÈ ÉS EL SACE?

És un espai de diàleg entre tots els col·lectius relacionats amb l'ambientalització amb la finalitat de posar en comú les seves activitats, intercanviar idees, unificar esforços i cercar vies de comunicació amb l'administració.

COMPOSICIÓ DEL SACE CURS 04-05 (*)

* CENTRES EDUCATIUS PARTICIPANTS: 29

* PROFESSORAT CENTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA: 4

* PROFESSORAT CENTRES PÚBLICS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA: 22

* PROFESSORAT CENTRES CONCERTATS: 3

* Únicament s'inclou el professorat que assisteix amb regularitat a les sessions del seminari.

COMPOSICIÓ DEL SACE CURS 04-05

Maria José Cabaleiro Marrero. IES Alcúdia (Alcúdia)

Josep Antoni Casas López. IES Josep Mª Llompart (Palma)

Amalia Chico Alfaro. IES Bendinat (Calvià)

Eugènia Crespí Roca. CEI Sant Francesc d'Assís (es Pil·larí)

Joan Estades Castanyer. IES Son Pacs (Palma)

Joana Gomila Ferrando. CIDE (Palma)

Maria Àngels Isern. IES Juniper Serra (Palma)

Matilde Lombardo Vega. IES Felanitx (Felanitx)

Manel Nicolau Llull. IES Na Camel·la (Manacor)

Marta Otero Costa. IES Son Ferrer (Calvià)

Cata Ramis Oliver. CEP de Palma

Francisca Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)

Manuela Triguero Méndez. IES Son Ferrer (Calvià)

Tana Villar Lázaro. IES Guillem Cifre de Colonya (Pollença)

Maria Xamena Mayol. CEIP Sant Bartomeu (Alaró)

Mª Antònia Cañellas Rubí. IES Sta. Margalida (Sta. Margalida)

Marga Castro Valdomar. CEIP Blanquerna (Marratxi)

Pere Crespí Isern. CEIP Pere Cerdà (Port de Sóller)

Beatriz de Astorza Vergara. IES Na Camel·la (Manacor)

Francina Flexas. IES Juniper Serra (Palma)

Fernando Giner. IES Francesc de Borja Moll (Palma)

Jaume Llodrà Mora. CIDE (Palma)

Òscar Martínez Martínez. Sant Francesc d'Assís (sa Pobla)

Maria Estrella Ortega González. IES Calvià (Calvià)

Marga Prats Ferrer. IES Francesc de Borja Moll (Palma)

Catalina Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)

Isabel Segura Esteban. IES Antoni Maura (Palma)

Bernardo Vasallo. IES Lluçmajor (Lluçmajor)

Maria del Mar Vives Miró. IES Na Camel·la (Manacor)

GRUPS DE TREBALL

- A.-GRUP D'AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL ALS CENTRES EDUCATIUS
- B.-GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA PÀGINA WEB I ASSESSORAMENT ALS COORDINADORS AMBIENTALS
- C.- GRUP D'ELABORACIÓ D'ACTIVITATS I PROPOSTES EDUCATIVES
- D.-GRUP DE PRESENTACIÓ DE PROPOSTES

GRUP D'AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL ALS CENTRES EDUCATIUS (1)

COMPONENTS:

- Pere Crespí Isern. CEIP Pere Cerdà (Port de Sóller)
- Eugènia Crespí Roca. CEI Sant Francesc d'Assís (es Pil·larí)
- Joan Estades Castanyer. IES Son Pacs (Palma)
- Francina Flexas. IES Juniper Serra (Palma)
- Maria Àngels Isern. IES Juniper Serra (Palma)
- Manel Nicolau Lull. IES Na Camel·la (Manacor)
- Òscar Martínez Martínez. Sant Francesc d'Assís (sa Pobla)
- Maria Xamena Mayol. CEIP Sant Bartomeu (Alaró)

GRUP D'AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL ALS CENTRES EDUCATIUS (2)

OBJECTIUS:

- Cercar informació en relació a l'avaluació de l'impacte de l'Educació Ambiental als centres escolars.
- Dissenyar un instrument i un protocol per avaluar l'impacte de l'Educació Ambiental als centres escolars de les Illes Balears.
- Avaluar l'impacte de l'Educació Ambiental als centres escolars de les Illes Balears.

GRUP D'AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL ALS CENTRES EDUCATIUS (3)

- S'han centrat en un aspecte molt treballat: el consum, la recollida i reutilització del paper.
- A partir de "l'Ecoauditoria Model", realitzada al curs passat al SACE, es varen dissenyar tres enquestes:
 - Enquesta dirigida als coordinadors ambientals dels centres.
 - Enquesta dirigida al professorat.
 - Enquesta dirigida a l'alumnat.
- L'aplicació de les enquestes en aquests tres col·lectius permetrà contrastar si les estratègies/actuacions aplicades han suposat una ampliació dels coneixements vers el tema a més d'un canvi d'actituds i/o d'hàbits.
- Actualment, es troben a la fase d'anàlisi dels resultats.

GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA WEB I ASSESSORAMENTS ALS COORDINADORS AMBIENTALS (1)

COMPONENTS:

- ✓ Marga Castro Valdomar. CEIP Blanquerna (Marratxi)
- ✓ Fernando Giner Martínez. IES Francesc de Borja Moll (Palma)
- ✓ Marga Prats Ferrer. IES Francesc de Borja Moll (Palma)
- ✓ Cata Ramis Oliver. CEP de Palma
- ✓ Tana Villar Lázaro. IES Guillem Cifre de Colonya (Pollença)

GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA WEB I ASSESORAMENTS ALS COORDINADORS AMBIENTALS (2)

OBJECTIUS:

1. Mantenir i difondre la pàgina web del SACE.
2. Elaborar i difondre circulars informatives pels Coordinadors Ambientals dels centres educatius de les Illes Balears.
3. Dissenyar la II Trobada de Coordinadors Ambientals.

GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA WEB I ASSESORAMENTS ALS COORDINADORS AMBIENTALS (3)

1. S'han introduït les adreces electròniques de tots els centres docents de Balears i s'ha creat un grup per tal d'enviar les circulars als coordinadors ambientals de totes les illes.
2. S'han redactat i enviat 3 circulars adreçades als coordinadors ambientals:
 - * I Circular: Oferta educativa d'educació Ambiental.
 - * II Circular (14-12-05): Informació variada (Coordinador ambiental, Bar dels centres educatius, Experiències de SACE, Projecte d'aprofitament d'energies renovables, Qüestionari per emplenar)
 - * III Circular (04-04-05): Convocatòria II Trobada de Coordinadors Ambientals

GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA WEB I ASSESSORAMENTS ALS COORDINADORS AMBIENTALS (4)

3. S'ha redactat una carta de presentació del SACE i s'ha enviat a diferents entitats per tal de donar a conèixer la pàgina web i la feina del SACE. Hem rebut resposta de:

A) CENEAM. Dintre de l'apartat ¿QUIÉN ES QUIEN?

(<http://www.mma.es/ceneam>)

B) Centre de Recursos Ambientals de Navarra. A la seva pàgina web i al "Boletín de la estrategia Navarra de educación ambiental = RedENEA"

C) EA I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI EN INTERNET DE LA UIB. Connexió amb la web del SACE (www.mediamweb.com)

D) GRUP DE GEÒGRAFS PER L'ECOLOGIA SOCIAL. Connexió amb la web del SACE (<http://www.ub.es/cres/entra.htm>)

E) VILAWEB (diari electrònic). Connexió amb la pàgina web del SACE (<http://www.vilaweb.com>).

GRUP DE MANTENIMENT DE LA PÀGINA WEB I ASSESORAMENTS ALS COORDINADORS AMBIENTALS (5)

4. Actualització de la pàgina web de SACE

A) S'ha actualitzat l'apartat presentació amb els grups de feina del curs actual.

B) S'ha reestructurat l'apartat taulell i s'han inclòs activitats i planes de:

IES Mossen Alcover, IES Na Camel·la, IES Ramon Llull, CEPA Llevant, IES Juníper Serra.

C) Reestructuració de l'apartat experiències per temàtiques (pendent).

5. Disseny i organització de la "II Trobada de Coordinadors Ambientals"

A) Elaboració del disseny i de la convocatòria de la trobada.

B) Elaboració de graelles per constituir els grups de treball i pel llistat de persones que vulguin anar a dinar plegades.

C) Organització del refrigeri.

D) Coordinació de la feina a realitzar pels grups de treball.

GRUP D' ELABORACIÓ D'ACTIVITATS I PROPOSTES EDUCATIVES (1)

COMPONENTS:

- Beatriz de Astorza Vergara. IES Na Camel·la (Manacor)
- Maria José Cabaleiro Marrero. IES Alcúdia (Alcúdia)
- Joana Gomila Ferrando. CIDE (Palma)
- Jaume Llodrà Mora. CIDE (Palma)
- Maria Estrella Ortega González. IES Calvià (Calvià)
- Marta Otero Costa. IES Son Ferrer (Calvià)
- Catalina Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)
- Francisca Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)
- Isabel Segura Esteban. IES Antoni Maura (Palma)
- Manuela Triguero Méndez. IES Son Ferrer (Calvià)
- Maria del Mar Vives Miró. IES Na Camel·la (Manacor)

GRUP D' ELABORACIÓ D'ACTIVITATS I DE PROPOSTES EDUCATIVES (2)

OBJECTIUS:

1. Elaborar material didàctic i propostes educatives en relació als residus, al paper i a l'energia.
2. Realitzar les activitats i dur a terme les propostes educatives en relació als residus, al paper i a l'energia.
3. Avaluar les activitats i propostes educatives en relació als residus, al paper i a l'energia.

GRUP D' ELABORACIÓ D'ACTIVITATS I PROPOSTES EDUCATIVES (3)

SUBGRUPS DE FEINA:

A.- SOBRE PAPER

B.- SOBRE RESIDUS (PAPER)

C.- SOBRE RESIDUS (DE TOT TIPUS)

D.- SOBRE ENERGIA

SOBRE PAPER:

Joana Gomila Ferrando. CIDE (Palma)

Jaume Llodrà Mora. CIDE (Palma)

1. Conscienciar els alumnes: hem realitzat una ecoauditoria didàctica sobre el paper.
2. Conscienciar els professors.
3. Conscienciar l'administració.
4. Conscienciar la Direcció Col·legiada.
5. Conscienciar el Consell Rector.
6. Fer un fons de paper per reutilitzar a cada aula, a les sales de professors i administració.
7. Acondicionar les aules, les sales de professors i administració per a la recollida de paper.
8. Reciclar una part del paper en el propi centre.
9. Utilitzar el paper reciclat per la decoració de Nadal, per les targes de Nadal...
10. Instaurar la figura del Coordinador Ambiental al centre.
11. Intentar formar un grup de treball.
12. Organitzar un concurs per escollir una "mascota ambiental" pel centre.
13. Altres.

Els objectius que tenim en marxa són: 1, 4, 5, 10 i el 12.

Una vegada aconseguits aquests continuarem amb els següents: 11, 2, 3, 6, 7, 8 i 9.

L'objectiu "altres" seria ampliar-ho a la resta de residus.

SOBRE RESIDUS (PAPER) (1)

Maria José Cabaleiro Marrero. IES Alcúdia (Alcúdia)

Maria Estrella Ortega González. IES Calvià (Calvià)

Isabel Segura Esteban. IES Antoni Maura (Palma)

1.- OBJECTIUS: recollida , reciclatge, reducció i reutilització del paper als seus centres.

2.- AVALUACIÓ DE LA SITUACIÓ INICIAL DEL CENTRE (primer trimestre)

- ecoauditoria
- quantificació del paper comprat pel centre en cada curs
- valoració de les màquines (impressores, fotocopiadores...)
- sondeig informal de l'actitud dels diferents col·lectius del centre (conserges, administratius, equip directiu, professorat, alumnat, personal de neteja, servei de bar).

SOBRE RESIDUS (PAPER) (2)

3.-ACTIVITATS (segon i tercer trimestre)

3.1.-activitats de conscienciació mediambiental als diferents col·lectius del centre (consergeria, professorat, equip directiu, personal de neteja i administració), especialment a l'alumnat.

Celebració del "dia del medi ambient" cada any; es farien activitats per conscienciar a l'alumnat. El primer any seria sobre residus (paper). Les activitats es classificarien per cicles :

Activitats per al primer cicle de l'ESO : "Sabeu per a què serveixen els boscos" ; "Com seria una vida sense boscos" i "Emergència: s'ha d'elaborar un pla de futur"

Activitats per al segon cicle de l'ESO : "Tant de paper...tant d'arbres".

Activitats per a batxillerat: "Per què fan aquestes coses?" (Totes les modalitats); "Els papers dels boscos" (Totes les modalitats); "De debò són tan importants els boscos primaris? (Modalitat de Ciències de la Natura i la Salut i Tecnològic); "La nostra aportació a la pèrdua de biodiversitat" (Modalitat de Humanitats i Ciències Socials).

SOBRE RESIDUS (PAPER) (3)

3.2.- Activitats de recollida

3.3.-Activitats de reciclatge

- informació a l'alumnat
- informació al professorat i resta de col·lectius del Centre
- col·locació de capsos a totes les dependències del Centre que no siguin les aules
- col·locació de capsos **blaves** forrades per l'alumnat a cada aula

3.4.-Activitats de reducció:

- reducció de paper en el control de faltes de l'alumnat
- en un futur: intranet per comunicació no urgents

3.5.- Activitats de reutilització:

- comunicats al professorat en paper ja utilitzat per una cara
- capsos a cada aula perquè els alumnes deixen el paper utilitzat
- emprar pels exàmens que fan els alumnes paper ja utilitzat per una cara.

SOBRE RESIDUS (DE TOT TIPUS) (1)

Beatriz de Astorza Vergara. IES Na Camel·la (Manacor)

Maria del Mar Vives Miró. IES Na Camel·la (Manacor)

1.- Ecoauditoria sobre la gestió actual dels residus no perillosos al centre. Es contemplaran els següents aspectes:

Reciclatge i reutilització del paper, separació d'envasos i separació de vidres

2.- Ecoauditoria sobre la gestió dels residus perillosos, on s'examinarà:

a.- Tipus de residus considerats com a perillosos que es produeixen als laboratoris i tallers del centre i la seva gestió

b.- Gestió de fluorescents i bombetes

c.- Gestió de piles i acumuladors

d.- Gestió de tòners de fotocopiadores i cartutxos d'impressora

SOBRE RESIDUS (DE TOT TIPUS) (2)

- 3.-Ecoauditoria sobre l'ús de materials respectuosos amb el medi ambient
- 4.-Ecoauditoria al bar de l'institut: residus que es produeixen i la seva gestió, tipus de productes que es venen
- 5.-Enquesta per conèixer el grau de sensibilització mediambiental del professorat i alumnat.
- 6.-Realització d'activitats enfocades a assolir els objectius següents:

Separació de paper

Promoure l'ús de material respectuós amb el medi ambient (paper reciclat, productes de neteja, material escolar...)

Reutilització de paper

Separació d'envasos

Separació de vidre

Gestió de residus perillosos

Introducció de criteris mediambientals al bar de l'institut.

Activitats a les tutories per conscienciar els alumnes

SOBRE ENERGIA

Marta Otero Costa. IES Son Ferrer (Calvià)

Catalina Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)

Francisca Roig Mas. IES Felanitx (Felanitx)

Manuela Triguero Méndez. IES Son Ferrer (Calvià)

OBJECTIUS:

- A. Hàbits personals: sensibilització en quant a l'ús eficient de l'energia i adquisició d'hàbits encaminats a l'estalvi d'energia.
- B. Tècnics: estalviar energia, substitució d'aparells elèctrics poc eficients

ACTIVITATS:

- 1.- Realització d'una ecoauditoria d'energia per conèixer la situació actual de cada centre.
- 2.- Realització d'una guia de normes en quant a estalvi energètic.
- 3.- Determinació de la despesa elèctrica actual del centre, i a partir d'aquí determinar la quantitat de CO_2 que emet a l'atmosfera.
- 4.- Realització de pràctiques de laboratori encaminades a conèixer la problemàtica ambiental: pluja àcida i efecte hivernacle.
- 5.- Realització d'activitats sobre les energies alternatives.
- 6.- Determinació de la despesa d'electricitat a final de curs per veure el resultats.

GRUP DE PRESENTACIÓ DE PROPOSTES (1)

COMPONENTS:

- ✓ Maria Antònia Cañellas Rubí. IES Santa Margalida (Santa Margalida)
- ✓ Josep Antoni Casas López. IES Josep Maria Llompart (Palma)
- ✓ Amalia Chico Alfaro. IES Bendinat (Calvià)
- ✓ Matilde Lombardo Vega. IES Felanitx (Felanitx)
- ✓ Bernardo Vasallo. IES Lluçmajor (Lluçmajor)

GRUP DE PRESENTACIÓ DE PROPOSTES (2)

OBJECTIUS:

1. Fer el seguiment de la proposta presentada a la Conselleria d'Educació en relació a la implantació de criteris ambientals en els serveis de restauració dels centres escolars de les Balears.
2. Fer propostes a la Conselleria d'Educació per tal de millorar el funcionament del "Pla de Gestió dels Residus Peril·losos i Especials als centres educatius".
3. Elaborar i presentar una proposta per a la implantació d'energies renovables als centres escolars.
4. Elaborar i presentar a la Conselleria d'Educació una proposta d'utilització de materials de neteja respectuosos amb el medi ambient.

PÀGINA WEB DEL SACE:

www.weib.caib.es/Programes/ambientalitzacio/portada.htm

CORREU ELECTRÒNIC DEL SACE:

seminariambientalitzacio@educacio.caib.es

